

Decyzja
Prezydium KK
nr 162/23

ws. projektu Dyrektywy w zakresie jednolitego systemu opodatkowania transgranicznych podmiotów prawnych w UE (BEFIT)

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie ma wątpliwości, że na terenie Unii Europejskiej ma miejsce konkurencja podatkowa oraz funkcjonują raje podatkowe. Ma to negatywny wpływ na wszystkie państwa i jest wyrazem egoizmu niektórych państw, które dążą do rozwoju gospodarczego kosztem innych. Co więcej, konkurowanie poprzez zaniżanie stawek opodatkowania przedsiębiorstw, zwłaszcza korporacji ponadnarodowych otwiera i napędza proces erozji wpływów podatkowych.

Powyższy proces nie jest obojętny dla obywateli wielu państw UE. Ograniczenie wpływów podatkowych automatycznie przekłada się na potencjał budżetowy państw, które tracą na tym procesie, ponieważ mniejsze wpływy podatkowe od korporacji prowadzą do ograniczania wydatków społecznych oraz do ograniczenia dostępu do wysokiej jakości usług publicznych. Rozczarowujące jest, iż propozycja nie dokonuje oceny wpływu tego rozwiązania na sytuację pracowników i pracowniczych gospodarstw domowych. Wydaje się, że wniosek nie został poddany ocenie wpływu. Komisja Europejska powinna nawiązać współpracę ze związkami zawodowymi i przedstawić analizy potencjalnego dynamicznego wpływu proponowanej dyrektywy na miejsca pracy.

Również z perspektywy wartości stojących u podstaw systemu europejskiego, sytuacja w której wielkie korporacje ponadnarodowe unikają opodatkowania, a korzyści z tego czerpią jedynie wybrane państwa jest nieuczciwe i uderza w tak ważny cel działania UE jakim jest ograniczanie nierówności, tak między poszczególnymi państwami jak i nierówności społecznych. W tym drugim wypadku unikanie opodatkowania przez korporacje prowadzi do sytuacji, w której dochody z kapitału są opodatkowane w sposób bardziej przyjazny niż dochody z pracy.

Chcemy również podkreślić, że na takiej sytuacji tracą spółki, które posiadają znaczący udział kapitału państwowego mające strategiczne znaczenie i zapewniające generalnie wysokiej jakości miejsca pracy. W praktyce to właśnie one stanowią o większości wpływów podatkowych z podatku CIT i nie uciekają przed opodatkowaniem do innych państw.

Nie jest to obojętne na sytuację w Polsce. Obserwowana jest polityka przyciągania inwestycji zagranicznych m.in. korzystnymi rozwiązaniami podatkowymi. Mamy świadomość jak niezwykle ważne są inwestycje, zwłaszcza w tych sektorach, które generują wysoką jakość dodaną, gdzie tworzone są wysokiej jakości miejsca pracy, a także w tych, gdzie produkt lub usługa finalna pozycjonują Polskę wyżej w łańcuchu dostaw, jednak musimy być świadomi kosztów jakie są z tym związane, by końcowy bilans oceniać w sposób należyty. Powinno się także promować podmioty, które przestrzegają praw pracowniczych w zamówieniach publicznych.

Chcemy podkreślić, że optymalizacja podatkowa wynikająca z konkurencji podatkowej przekłada się również na dochody pracowników z pracy i ich zdolność do prowadzenia negocjacji zbiorowych. Przenoszenie kapitału tam gdzie istnieje możliwość zmniejszania danin publicznych wynikających z podatków uderza w pracowników z państw, gdzie ma miejsce faktyczna działalność poszczególnych korporacji. Z tego powodu poszukiwanie rozwiązań, które ograniczą ten negatywny efekt zyskuje aprobatę NSZZ „Solidarność”. Propozycję wprowadzenia zharmonizowanych ram opodatkowania osób prawnych, prowadzących działalność transgraniczną ocenić należy pozytywnie.

Wątpliwości budzi zaproponowana dość niska stawka podatku na poziomie 15%, biorąc pod uwagę, że średnia wartość podatku CIT w UE wynosi nieco ponad 21%. Tym samym ustalenie stawki na tak niskim poziomie może doprowadzić do tego, że szereg państw będzie skłonna obniżać daniny korporacji, co w konsekwencji doprowadzi do skutków odwrotnych od zamierzonych. Dyrektywa będzie istotnie oddziaływała na istniejący w Polsce system zachęt podatkowych dla korporacji, które są zainteresowane ulokowaniem tu swoich inwestycji. Kluczowe znaczenie w tym systemie mają specjalne strefy ekonomiczne. Wprowadzenie proponowanego rozwiązania będzie wymagało rewizji tych zachęt. Prezydium KK wzywa do tego, by te prace były w przyszłości prowadzone z udziałem związków zawodowych, tak by możliwa była pełna ocena skutków wprowadzanych zmian.

Prezydium KK pragnie po raz kolejny zaznaczyć, że wysiłki harmonizacyjne powinny koncentrować się na kwestii kosztów pracy i obserwowanych istotnych różnicach w wysokości wynagrodzeń na tych samych stanowiskach pracy w różnych państwach członkowskich. Istnieje szereg mechanizmów, które mogą prowadzić do zbliżenia stawek płac między państwami, jak choćby mechanizmy rokowań zbiorowych na poziomie transgranicznym, czy wzmocnienie europejskich rad zakładowych i udziału w ich pracach związków zawodowych. Należy również w jak najbardziej ambitny sposób wdrożyć do

polskiego prawa dyrektywę w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej.

Gdańsk, 19 grudnia 2023 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK

NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz